

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Rīgā, 2008.gada 16.jūnijā

Lēmums Nr.2-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Fiziska persona

Paredzētās darbības nosaukums:

Smilts – grants, smilts ieguve.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Cēsu rajons, Drabešu pagasts, nekustamais īpašums „Savieši” (kadastra Nr.42460020417.

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta (turpmāk tekstā arī: VVD) Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 22.aprīļa vēstule Nr.8.5.-5./1062, 2008.gada 21.aprīļa sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.S-22-2008-42474 un tam pievienotie materiāli; [fiziska persona] 2008.gada 5.jūnija iesniegums par ietekmes uz vidi novērtējumu; Gaujas nacionālā parka administrācijas 2008.gada 2.jūnija vēstule Nr.9-6/107K par ietekmes uz vidi novērtējumu.

Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes viedoklis:

Paredzētajai darbībai iespējama negatīva un būtiska ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā iekļautā Gaujas nacionālā parka (Natura 2000) dabas vērtībām – lašveidīgo zivju ūdeņiem Rakšupē un Eiropas nozīmes prioritāro biotopu – nogāžu un gravu meži. Ir nepieciešams piemērot ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūru.

Faktu konstatācija, izvērtējums un argumenti:

- Saskaņā ar Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu paredzēta smilts – grants, smilts ieguve Cēsu rajona Drabešu pagastā, nekustamā īpašuma „Savieši” (kadastra Nr.42460020417) teritorijā. Ieguve paredzēta atradnē „Savieši”, kas tieši piekļaujas jau daļēji izstrādātai atradnei „Rēzes”.
- Sākotnējam ietekmes uz vidi izvērtējumam ir pievienota Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras 2008.gada 6.marta derīgo izrakteņu atradnes pase ar pielikumiem. No minētajiem dokumentiem secināms, ka ir veikta nekustamā īpašuma „Savieši” teritorijā esošo derīgo izrakteņu un to krājumu izpēte, kā rezultātā atradnes „Savieši” laukums noteikts 1,7ha platībā ar šādiem krājumiem: A kategorijas smilts – grants 102,3 tūkstoši m³ (no kuriem 15,3 tūkstoši m³ atrodas zem gruntsūdens līmeņa) un A kategorijas smilts – 225,35 tūkstoši m³ (visi virs gruntsūdens līmeņa).
- Saskaņā ar sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma materiāliem plānota derīgo izrakteņu ieguve virs un zem gruntsūdens līmeņa, bez tā pazemināšanas. Derīgo izrakteņu pārstrāde atradnes teritorijā nav paredzēta. Pēc atradnes izstrādes to plānots rekultivēt par ūdenskrātuvi.
- Nekustamais īpašums „Savieši” atrodas Gaujas nacionālā parka teritorijā (Natura 2000) - ainavu aizsardzības zonā, Rakšupītes krastā (upe iekļauta valsts prioritāro zivju ūdeņu sarakstā ar lašveidīgo zivju ūdeņu raksturojumu). Par tādiem uzskatāmi saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus. (Ministru kabineta 2002.gada 3.decembra noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 8.punkts un 2¹.pielikuma 46.punkts).
- Vides pārraudzības valsts birojā iesniegta Amatas novada domes 2007.gada 30.novembra izziņa Nr.10-4/127 par nekustamā īpašuma „Savieši” statusu teritorijas plānojumā. Izziņā norādīts, ka īpašums iekļauts derīgo izrakteņu ieguves teritorijā, kurā atļautā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve, ja tā nav pretrunā ar dabas aizsardzības mērķiem.
- Nekustamā īpašuma „Savieši” platība ir 10,29ha (2007.gada 12.janvāra zemes robežu plāns), no kuriem 9,65 (tai skaitā ieguves platība) ir meži. Paredzētās darbības ierosinātais norādījis, ka iecerēts transformēt 4,99ha meža.
- VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā ir secinājusi, ka transformējamā platībā ir konstatēts īpaši aizsargājams biotops, kas iekļauts arī Eiropas nozīmes prioritāro biotopu sarakstā – nogāžu un gravu meži (Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumi Nr.153 „Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu” pielikuma 2.17.punkts). Saskaņā ar Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) datu bāzi, augstāk minētais ir viens no biotopu veidiem, kuru dēļ Gaujas nacionālais parks iekļauts šajā Eiropas nozīmes dabas objektu tīklā.
- VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde ir izvērtējusi paredzētās darbības ietekmi uz vidi un tās būtiskumu atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem. Apkopojot pārvaldes veiktā izvērtējuma rezultātus, secināms, ka, lai arī vērtējot darbību pēc tās apjomiem un paredzētās darbības vietas (tā piekļaujas izstrādes stadijā esošam karjeram), tā varētu nebūt tik nozīmīga no ietekmes uz vidi viedokļa, jo platība ir salīdzinoši neliela un apkārtnē ir jau cilvēku darbības ietekmēta - paredzētās

darbības vieta atrodas Gaujas nacionālā parka teritorijā un varbūtējās ietekmes uz vidi būtiskums saistāms tieši ar šo apstākli. Sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde ir paudusi bažas, ka atradnes izstrādei var būt būtiska negatīva ietekme uz Gaujas nacionālā parka izveidošanas mērķiem saistībā ar Rakšupes iespējamo piesārņojumu, kā arī iespējamo negatīvu ietekmi uz nogāžu un gravu mežu biotopu. VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde ir izvērtējusi vairākus atradnes izstrādes variantus, gan virzienā no izstrādātās teritorijas uz upi, gan pretēji, kā arī alternatīvus kravu transportēšanas ceļus. Apkopojot izvērtējuma rezultātus pārvalde norādījusi, ka nevienā no variantiem nav iespējams pilnībā izslēgt upes piesārņojuma risku un negatīvu ietekmi.

- Paredzētās darbības ierosinātāja 2008.gada 5.jūnija iesniegumā par ietekmes uz vidi novērtējumu norādījusi, ka meža zemes transformācija tik lielā platībā ir saistīta ar apstākli, ka mežā bijis ieviesies mizgrauzis, kā rezultātā daļa meža nokaltusi. Iesniedzēja norāda, ka atklātās teritorijas dēļ valdošie vēji nolauzuši lielāko daļu transformējamās platības, tādēļ meža atjaunošana nav veikta, jo arī plānotais karjers veidos atklātas teritorijas, kuru tuvumā nogāžu un gravu meža biotopa veidošanās nebūs iespējama. Vides pārraudzības valsts birojs pievienojas iesniedzējas argumentam par atklāto teritoriju ietekmi uz meža biotopu veidošanās un saglabāšanās procesiem un uzskata to par būtisku aspektu, kas ievērtējams, lemjot par šādu atklāto teritoriju (karjera) veidošanas iespējamību, jo īpaši kontekstā ar Eiropā prioritāri aizsargājamā meža biotopa klātbūtni.
- Pamatojoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem, VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde secina, ka paredzētajai darbībai ir nepieciešams piemērot ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūru, lai izvērtētu ietekmi uz tās aizsargājamām dabas vērtībām un izstrādātu pasākumus tās mazināšanai.
- Administratīvā procesa likuma garā, tiesiska, taisnīga un objektīva lēmuma pieņemšanas nolūkos attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu paredzētajai darbībai, Vides pārraudzības valsts birojs papildus ir konsultējies ar aizsargājamās dabas teritorijas administrāciju (GNP administrāciju). Izvērtējot lietas apstākļus, administrācija savu viedokli ir paudusi 2008.gada 2.jūnija vēstulē Nr.9-6/107K, secinot, ka par pamatotām uzskatāmas VVD Valmieras reģionālās vides pārvaldes bažas, ka atradnes izstrādei var būt būtiska negatīva ietekme uz vidi saistībā ar Rakšupes piesārņojumu un īpaši aizsargājamā biotopa – nogāžu un gravu meži – iespējamo iznīcināšanu. Gaujas nacionālā parka administrācija uzskata, ka paredzētajai darbībai ir jāveic ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju novērtējums.
- Izvērtējot Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto dokumentāciju atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta nosacījumiem un 11.pantā noteiktajiem kritērijiem, pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktiem un informāciju par paredzēto darbību, kā arī vadoties no starpinstitutionālu konsultāciju rezultātiem, birojs ir konstatējis, ka ierosinātā darbība neatbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, tomēr, vērtējot paredzēto darbību kontekstā ar aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības mērķiem, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka nevar izslēgt ierosinātās darbības negatīvu ietekmi tieši uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tās ekoloģiskajām funkcijām un tajā esošajām dabas vērtībām.

- VVD Valmieras reģionālās vides pārvaldes veiktais sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums kvalificējams kā pilnvērtīgs un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām atbilstīgs, tai pašā laikā secināms, ka paredzētās darbības negatīvās ietekmes un to raksturu pilnībā novērtēt un izstrādāt pasākumus tās novēršanai šajā stadijā vēl nav iespējams. Šī brīža izvērtējuma stadijā visas tajā iesaistītās vides institūcijas prognozējamo ietekmi kvalificējušas kā tādu, kas var atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹panta (1)daļā noteiktajam. Līdz ar to nepieciešama padziļināta un detalizētāka izpēte, tai skaitā vērtējot paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību un nosacījumus arī kopsakarā ar citām darbībām norises vietas apkārtnē.
- Ņemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot šāda satura administratīvā akta izdošanas lietderību, Vides pārvaldes valsts birojs saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹panta (1)daļā un Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz minētajā likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem), secina, ka nepieciešams komplekss paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo Natura 2000 teritoriju novērtējums Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” noteiktajā kārtībā. Šāds izvērtējums ļaus veikt ierosinātās darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz Natura 2000 teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošana ir nepieciešama, lai sasniegtu likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto vides aizsardzības mērķi un Orhūsas konvencijā noteikto sabiedrības iesaistīšanas ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā nodrošināšanas mērķi, šos mērķus nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojot paredzētās darbības ierosinātāju (piemēram, izdodot tehniskos noteikumus) un tādēļ šāda procedūra saistībā ar visu iepriekš minēto ir konkrētajam gadījumam piemērota un atbilstīga.
- Vides pārvaldes valsts birojs šī lēmuma pieņemšanas procesā ir ievērtējis visus [fiziska persona] 2008.gada 5.jūnija iesniegumā par ietekmes uz vidi novērtējumu izklāstītos papildus argumentus saistībā ar vides normatīvajos aktos noteiktajam, tai pašā laikā ir secinājis, ka ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūra derīgo izrakstu ieguvei nekustamā īpašuma „Savieši” teritorijā pie pastāvošajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem ir nepieciešama.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma” 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 57., 59.pants, 65.panta 3.daļa, 66., 67.pants; likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.panta 1), 5)punkts, 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2004.gada 17.februāra MK noteikumu Nr.87 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” 12.punkts; Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju

(Natura 2000)” 2.punkts, likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (4), (5)daļa; Gaujas nacionālā parka likums; Iesniegumu likums.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta (turpmāk tekstā arī: VVD) Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 22.aprīļa vēstule Nr.8.5.-5./1062, 2008.gada 21.aprīļa sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.S-22-2008-42474 un tam pievienotie materiāli; [Fiziska persona] 2008.gada 5.jūnija iesniegums par ietekmes uz vidi novērtējumu; Gaujas nacionālā parka administrācijas 2008.gada 2.jūnija vēstule Nr.9-6/107K par ietekmes uz vidi novērtējumu, iepriekš minētie fakti un piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Nemot vērā visu iepriekšminēto Vides pārraudzības valsts birojs nolēma, ka:

[Fiziska persona] ierosinātajai darbībai - smilts – grants, smilts ieguvei Cēsu rajona Drabešu pagastā, nekustamā īpašuma „Savieši” (kadastra Nr.42460020417) teritorijā var būt būtiska ietekme uz Natura 2000 teritoriju (Gaujas nacionālo parku) un tās izvērtēšanai tiek piemērota ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūra.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4¹.panta (2)daļu un Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 26.punktu var pārsūdzēt tiesā mēneša laikā pēc tā pieņemšanas.

Direktora p.i.

A.Lukšēvics